

Kainuun sote

Arviointikertomus 2018

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Arviointikertomus vuodelta 2018

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
Tarkastuslautakunta 23.5.2019 § 39

SISÄLLYSLUETTELO

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2018	5
1 TIIVISTELMÄ	5
1.1 KAIKKI VOIMAT KAIKEN KATTAVAAN YHTEISTYÖHÖN	5
1.2 SYNNYTYSTOIMINTA LAAJENTUU	5
1.3 HYVINVOINNIN JA TERVEYDEN EDISTÄMINEN ON KUNTIEN, MAAKUNNAN JA KOLMANNEN SEKTORIN YHTEINEN ASIA	5
1.4 TALOUS	5
1.5 KAINUUN UUSI SAIRAALA -HANKE ETENEETOTEUTUSVAIHEESSAAN	6
1.6 IKÄIHMISTEN JA VAMMAISTEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET	6
2 JOHDANTO	7
<i>Tarkastuslautakunnan tehtävät</i>	7
<i>Tarkastuslautakunta</i>	7
3 ARVIOINTIASETELMA.....	8
4 ARVIOINTIKOHTTEIDEN KUVAUS	8
5 VUODEN 2017 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY.....	9
6 HAVAINNOT TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA.....	9
6.1 KUNTAYHTYMÄN STRATEGISIA PÄÄMÄÄRIÄ	9
6.2 MUUT HAVAINNOT JA ARVIOINNIIT	10
6.3 RISKIENHALLINTA	10
7 JOHTOPÄÄTÖKSET HAVAINNOISTA	11
7.1 HALLINTO	11
7.2 KESKITETYT YHTEISET TUKIPALVELUT	12
7.3 PERHEPALVELUT	12
7.4 SAIRAANHOIDON PALVELUT	13
7.5 TERVEYDEN- JA SAIRAUDENHOIDON PALVELUT	13
7.6 VANHUSPALVELUT	14
7.7 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	16
7.8 KAINUUN TYÖTERVEYS –LIIKELAITOS	16
8 SUOSITUKSET.....	17
8.1 RAPORTOINTI.....	17
8.2 KEHITETTÄVÄÄ	17
ALLEKIRJOITUKSET.....	18

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2018

1 Tiivistelmä

1.1 Kaikki voimat kaiken kattavaan yhteistyöhön

Yhteistyötä estävät raja-aidat kuntien ja Kainuun soten välillä on saatava kaadettua ja päästävä sanoista tekoihin. Tulosalueiden ja kaiken muun toiminnan kattava kuntien ja Kainuun soten kanssa tehtävä yhteistyö on saatava pikaisesti toimivaksi. Myös kolmannen sektorin kanssa tehtävä yhteistyö on saatava saumattomaksi ja avoimeksi mahdollisimman pian.

Kommentti: Kainuun sote on käynyt kuntien hallituksissa ja valtuustoissa kuntien pyytäessä. Kainuun sote on lisännyt yhteistyötä kuntien kanssa käymällä yhdessä luottamushenkilöiden kanssa osassa kuntia palvelukeskustelut. Järjestöt ovat mukana kehittämishankkeissa. Sote- järjestöjen kanssa pidetään kaksi kertaa vuodessa yhteinen keskustelutilaisuus, jossa käydään läpi ajankohtaisia asioita. Järjestöillä on mahdollisuus esittää myös etukäteen kysymyksiä.

1.2 Synnytystoiminta laajentuu

Synnytystoiminnan jatkuminen on ollut loistava asia Kainuun keskussairaalalle. Hieno asia on myös se, että markkinointi on tuottanut tulosta ja muista maakunnista on tullut synnyttäjiä Kainuun keskussairaalaan.

Kommentti: Ulkopuolisten synnyttäjien määrä on selvästi kasvanut.

1.3 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien, maakunnan ja kolmannen sektorin yhteinen asia

Hyvinvoinnin edistäminen kuuluu ensisijaisesti kunnille ja maakunnalle.

Välittäminen, varhainen puuttuminen, syrjäytymisen ennaltaehkäisy kaikkine muotoineen ihmisten arjessa, kolmannen sektorin sekä ammattihenkilöiden toimintana ovat perusasia hyvinvoinnin edistämiseksi.

Hyte -työryhmät toimivat Kainuun kunnissa. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman laatiminen on aloitettu.

Kommentti: Kuntien hyte-ryhmät toimivat myös turvallisuusasioissa hytetu-ryhminä. Kuntien hyte-ryhmiin on nimetty Kainuun soten edustajia.

1.4 Talous

Kainuun sote kuntayhtymän vuoden 2018 alkuperäinen talousarvio ilman liikelaitoksia oli 3,9 milj. euroa alijäämäinen, mutta tulos muodostui kuitenkin 20,8 milj. euroa alijäämäiseksi ennen jäsenkunnilta perittävää lisämaksuosuutta. Alkuperäiseen talousarvioon (323,3 milj. euroa) verrattuna toimintakulujen toteutuma ilman liikelaitoksia on 104,0 % (336,3 milj. euroa), muutetun talousarvion (328,5 milj. euroa) jälkeen 102,4 % ja toimintatuottojen (alkup. TA 326,7 milj. euroa) toteutuma 105,4 % (344,5 milj. euroa),

muutetun talousarvion (326,2 milj. euroa) jälkeen 105,6 %, kun toimintatuottoihin lasketaan mukaan jäsenkunnilta perittävä lisämaksuosuus.

Kainuun sote perii lisämaksuosuutta jäsenkunnilta vuodelta 2018 muodostuneen 20,8 milj. euron alijäämän jäsenkuntien maksuosuuksien suhteessa. 1.1.2015 voimaan tulleen perussopimuksen mukaan kuntayhtymän vuoden 2018 tulos on +/- 0 euroa ja 31.12.2018 kuntayhtymän yli-/alijäämätilin saldo on 0 euroa (ilman liikelaitosta). Jäsenkuntien maksuosuus nousi 7,7 % alkuperäisestä vuoden 2018 talousarvioon varatusta maksuosuudesta. Jäsenkuntien maksuosuus nousi edellisestä tilinpäätöksestä noin 16 milj. euroa eli 5,8 %.

Konsernin toiminta ja talous sekä konsernirakenne on kerrottu vuosikertomuksen kohdassa 1.6. Liitetiedoissa kohdassa 3.1.2 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot on kerrottu konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet.

Tarkastuslautakunta toteaa, että lähtökohtaisesti talousarvio oli jo alijäämäinen, eikä muutostalousarviokaan ollut riittävä. Kuntalain 13. luvun 110 §:n mukaan Talousarvion hyväksynnän yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen.

Kommentti: Vuodelle 2018 tuli loppuvuonna poistokirjausten lisääntyminen ja ennakoimattomia kuluja, joita ei ollut tiedossa eikä niihin voitu varautua.

1.5 Kainuun uusi sairaala -hanke etenee toteutusvaiheessaan

Kainuun uusi sairaala -hankkeen harjannostajaisia vietettiin 15.6.2018. Puurakenteisten ja –verhoiltujen julkisivuelementtien ensimmäisen rakennusvaiheen asennukset ja vesikattotyöt on saatettu päätökseen vuoden 2018 aikana.

Uuden sairaalan muutto- ja käyttöönottosuunnitteluun on nimetty sairaalan eri yksöiden henkilökunnasta muuttotyöryhmät, jotka valmistelevat aikataulutusta ja toimenpiteitä. Valvontaan on kiinnitetty erityistä huomiota.

Kainuun uusi sairaala ja Kainua-allianssi palkittiin kesäkuussa 2018 Suomen ja Baltian alueen parhaana tietomallihankkeena ja lisäksi kunniamaininnalla globaalissa Teklan BIM-Awards kilpailussa 140 kansainvälisen hankkeen joukossa.

1.6 Ikäihmisten ja vammaisten vaikutusmahdollisuudet

Vuonna 2017 kokonaisuudessaan voimaan tullut kuntalaki (410/2015, § 27) edellyttää, että vanhusneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta.

Samat osallisuuden säädökset on kirjattu myös lakisääteisten vammaisneuvostojen oikeuksiksi.

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuonna 2018 tämä asia ei ole edennyt. Tarkastuslautakunta edellyttää, että asia saataisiin kuntalain mukaiseksi.

Kommentti: Kunnat ovat perustaneet vanhusneuvostot. Kainuun jokaisen kunnan vanhusneuvostoon on nimetty vanhuspalvelujen edustaja, jotta ajanmukainen tiedonkulku ja vaikutusmahdollisuus turvataan molempiin suuntiin. Lisäksi vanhuspalvelujen toimijat ovat osallistuneet pyydettyä erilaisiin vanhusneuvostojen sekä eläkeläisjärjestöjen tilaisuuksiin jo useiden vuosien ajan. Kainuun sote järjestää säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa Kainuun potilas-, kansanterveys ja vammaisjärjestöjen, vanhus- ja vammaisneuvostojen ja soten edustajien yhteistyökokouksen, jossa on mahdollisuus vaikuttaa ajankohtaisiin asioihin ja meneillä oleviin muutoksiin. Vaikuttamistoimielimet (kuntalaki 26–28 §) edustavat ryhmänsä kuulemis- ja vaikuttamiskanavia ja välittävät näkemyksiä kuntayhtymän päätöksentekoon. Kuntayhtymä ei ole perustanut maakunnallisia toimielimiä, eikä tällaisia ole suunnitteilla tällä hetkellä.

2 Johdanto

Tarkastuslautakunnan tehtävät

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava myös talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä. Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän taseessa ei ole kattamatonta alijäämää, koska voimassa olevan perussopimuksen mukaan mahdollinen alijäämä kannetaan lisäkantona kunnilta ja ylijäämä palautetaan kunnille. Tämä kuntalain säännös ei edellytä tarkastuslautakunnalta toimenpiteitä.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto. Tilintarkastuskertomuksessa ei ole vuodelta 2018 esitetty muistutusta, joten tämä säännös ei aiheuta toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta

Vuoden 2017 kuntavaalien jälkeen toimikaudeksi 2017 – 2021 valittu Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän yhtymävaltuusto valitsi toimikaudeksi 2017 - 2021 tarkastuslautakuntaan seuraavat henkilöt:

Varsinaiset jäsenet

Timo Meriläinen, pj., Kajaani
 Pirjo Kähkönen, vpj., Suomussalmi
 Evelyn Hynynen, Kajaani
 Väinö Kempainen, Paltamo
 Vesa-Pekka Sarparanta, Sotkamo
 Leena Törrö, Kajaani
 Pentti Väyrynen, Kajaani

Varajäsenet

Janne Lehtonen, Kuhmo
 Kirsi Manninen, Suomussalmi
 Irja Seppänen, Kajaani
 Markku Nieminen, Paltamo
 Heikki Nilkku, Suomussalmi
 Tuula Rossi-Määttä, Sotkamo
 Antero Kyllönen, Kajaani

Tarkastuslautakunnassa asiat on esitellyt puheenjohtaja Timo Meriläinen.

Sihteerinä toimi sisäinen tarkastaja Anne Soikkeli. Tilivuoden 2018 ulkoisen tilintarkastuksen suorittaja oli tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab (KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy sulautui 31.12.2018 KPMG Oy Ab:hen), vastuunalaisena tilintarkastajana toimi JHT, KHT Katri Hokkanen.

Lautakunnan painopistealueina ja tavoitteena tilivuonna 2018 oli kuulla katsauksia sosiaali- ja terveystoimialan eri tulosalueilta ja -yksiköiltä.

Lautakunta kokoontui neljä kertaa kalenterivuonna 2018 ja seitsemän kertaa kalenterivuonna 2019 käsittelemään tilivuoden 2018 asioita. Lautakunta kuuli kokouksissaan 14 eri henkilöä kuntayhtymän vuoden 2018 toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Tilintarkastaja antoi tarkastuslautakunnalle tilivuoden 2018 tilintarkastustyön etenemisestä kolme kirjallista raporttia.

Kuntayhtymän yhtymähallituksen on kuntalain 115 §:n mukaan esitettävä toimintakertomuksessa selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteuttamisesta kuntayhtymässä. Arviointikertomus laaditaan osin toimintakertomuksessa esitettyjen tietojen perusteella, osin lautakunnan itsensä keräämien tietojen perusteella. Tarkastuslautakunta on hyväksynyt itselleen työohjelman, jonka perusteella on seurattu tavoitteiden toteutumisen arviointia.

3 Arviointiasetelma

Arvioinnissa haetaan vastauksia ensisijaisesti yhtymävaltuuston joulukuussa 2017 hyväksymässä vuoden 2018 talousarviossa asetettuihin toimintaa ja taloutta kuvaaviin tavoitteisiin. Vastauksia haetaan tulosalueiden vuoden 2018 toimintakertomukseen kirjoittamista tavoitetoteutumista sekä tarkastuslautakunnan itse keräämän aineiston pohjalta.

Arvioinnissa on käytetty saatavilla olleita tiedonkeruumenetelmiä. Näitä ovat olleet yhtymähallituksen esityslistat / pöytäkirjat ja niiden liiteaineistot. Lisäksi lautakunnan kokouksissa on saatu eri viranhaltijoiden antamia suullisia katsauksia ja näihin liittyviä monisteita. Lautakunnan jäsenet ovat myös omaehtoisesti hankkineet tietoa. Lisäksi sihteeri on toimittanut lautakunnalle aineistoa erillislähetyksinä kokousten välillä.

Tarkastuslautakunta on analysoinut keräämäänsä tietoa soveltuvin menetelmin. Tältä pohjalta on esitetty havaintoja ja niiden pohjalta on tehty johtopäätöksiä. Pääosa johtopäätöksistä ei sisällä suosituksia, koska ne ovat osa johtamista. Tarkastuslautakunnan tehtävänä ei ole puuttua operatiiviseen toimintaan.

4 Arviointikohteiden kuvaus

Tarkastuslautakunta on työohjelmansa mukaisesti ja toiminnan arviointiin liittyen tutustunut tilivuoden 2018 osalta seuraaviin kohteisiin ja asioihin:

- Kuntayhtymän johtajan katsaus
- Kainuun uusi sairaala -hankkeen tilannekatsaus ja tutustuminen uuden sairaalan rakennustyömaahan (syyskuu 2018 tilanteessa)
- Sairaanhoidon palvelut -tulosalueen katsaus
- Vanhuspalvelut -tulosalueen katsaus sekä tutustuminen Palvelukeskus Kallion tiloihin ja toimintaan
- Ensihoitopalvelujen vastuualueen katsaus
- Lääkehuollon vastuualueen katsaus
- Keskitetyt yhteiset tukipalvelut -tulosalueen katsaus
- Investointi- ja tila-asioiden katsaus
- Tilinpäätöksen 2018 esittely

5 Vuoden 2017 arviointikertomuksen käsittely

Kainuun soten yhtymävaltuusto merkitsi kokouksessaan 20.6.2018 § 3 vuoden 2017 arviointikertomuksen tiedoksi ja puheenjohtajan ehdotuksen mukaisesti pyysi hallitusta ottamaan kantaa arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin ja tuomaan vastineensa tiedoksi yhtymävaltuustolle.

Yhtymähallitus käsitteli tulosalueiden vastineet kokouksessaan 19.9.2018 § 179. Yhtymävaltuusto merkitsi yhtymähallituksen antaman vastineen tiedoksi kokouksessaan 19.12.2018 § 19.

6 Havainnot tavoitteiden toteutumisesta

Tarkastuslautakunta pitää havaintojensa tärkeänä lähtökohtana kuntayhtymän perussopimuksen mukaista toiminta-ajatuksista ja tehtävistä nousevaa strategista päämäärää, jonka mukaan kuntayhtymä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa:

- **edistää ja ylläpitää kainuulaisten terveyttä, hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä sekä sosiaalista turvallisuutta,**
- **kaventaa väestöryhmien välisiä terveyseroja,**
- **toteuttaa väestön tarvitsemien palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, laatua ja potilasturvallisuutta.**

6.1 Kuntayhtymän strategisia päämääriä

Kainuun soten strategisia päämääriä vuodelle 2018 olivat; hyvinvoivat kainuulaiset, houkutteleva työpaikka, tehokkaat toimintatavat ja parhaat palvelut sekä tasapainoinen talous.

Kuntayhtymä on asettanut tavoitteeksi, että mittarina käytetyssä indeksissä vakioitu kansantauti-indeksi (Kela) luku olisi 128,0 vuosina 2017 ja 2018. Vuoden 2017 luku oli Kelan tilaston mukaan 124,6 eli 2017 tavoite saavutettiin. Kelan tilasto vuodelta 2018 ei ollut valmis vielä 23.5.2019 tilanteessa.

Hyvinvoivien kainuulaisten hyväksi järjestötapaamisia on järjestetty kaksi vuonna 2018 väestön osallistumisen lisäämiseksi.

Henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseksi ja osaamisen kehittämiseksi on vuonna 2018 saatu rahoitusta osatyökykyisyyden tuen kehittämiseen ja hanke on käynnistynyt. Sairauspoissaolot eivät ole juurikaan lisääntyneet ja sisäistä koulutusta on ollut tarjolla riittävästi.

Toimintatapojen tehostamiseksi on toimivalle johdolle järjestetty lean-koulutusta, joka jatkui keväälle 2019 saakka.

Talous ei ole toteutunut suunnitellusti, mutta on toimittu perussopimuksen mukaisesti.

Kommentti: Palvelut on järjestetty perussopimuksen mukaisesti huomioiden kuntakohtaisesti järjestettävät lähipalvelut. Ikäntymisen ja korkea sairastavuus aiheuttavat palvelutarpeen ja kustannusten kasvua. Talouden tasapainottamiseksi on

jatkossa tehtävä rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia, joissa arvioidaan palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta asiakasnäkökulmasta.

6.2 Muut havainnot ja arvioinnit

Vuoden 2018 käytyjen kehityskeskustelujen määrä oli järjestelmästä saatujen tietojen mukaan 52 %. Tarkastuslautakunta edellyttää, että kehityskeskustelut käydään kaikkien työntekijöiden kanssa.

Kommentti: Kehityskeskustelujen tavoitteeseen tulee pyrkiä.

Terveysperusteisia poissaoloja (sisältää sairauspoissaolot ja työtaturmat) henkilöstöllä (sis. liikelaitoksen) oli v. 2018 yhteensä 51425 työpäivää, joka on 15,0 työpäivää / henkilötyövuosi (14,4 työpäivää/HTV v. 2017). Terveysperusteiset poissaolot ovat lisääntyneet edellisestä vuodesta 3066 työpäivää. Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi neljä henkilöä. Vuoden 2018 lopussa osatyökyvyttömyyseläkkeellä oli 24 henkilöä, kuntoutustuella oli 18 henkilöä.

Kuntaliiton 3.4.2019 julkaiseman tilaston, jossa on mukana 52 suurinta kuntaa sekä Eksote, Essote, Kainuun sote ja Soite, mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon nettomenot olivat Kainuun sotessa 4 067 euroa/asukas vuonna 2018, indeksikerroin 130 (tilastossa mukana olevien ka. 3 133 euroa/asukas, indeksikerroin 100). Kainuun soten nettomenot olivat 934 euroa/asukas suuremmat kuin tilastossa mukana olevien keskiarvo. Tarvevakioidut nettomenot olivat Kainuun sotessa 3 432 euroa/asukas, indeksikerroin 106 (tilastossa mukana olevien ka. 3 232 euroa/asukas, indeksikerroin 100).

Kuntayhtymän perustehtävän osalta keskeistä on hoito- ja palvelutakuun toteutuminen lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Kiireellinen hoito toteutuu ja kiireettömän hoidon osalta on palveluviivettä. THL:n tilaston 31.12.2018 mukaan hoitoa odottavien määrä ja odotusajat sairaanhoitopiireissä (yht. 20) Kainuu on kuudennella sijalla mitattuna mittarilla jäsenkuntien hoitoa yli 180 vrk odottaneet / 10 000 asukasta. Luku on maan keskiarvoa parempi, Kainuu 1,6 ja koko maan keskiarvo on 3,2.

6.3 Riskienhallinta

Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon integraation toimivuuteen tulee kiinnittää erityistä huomiota siten, että se toimii Kainuun soten kannalta mahdollisimman myönteisesti. Toimintoketjujen valmisteluvaiheessa tulee kiinnittää erityistä huomiota vaikutusten ennakoarviointiin.

Kommentti: Toimintojen integrointia on tehty kotoa-kotiin –prosessina, myös osana uusi sairaala –prosessin uudistamista. Hengitysvajauspotilaiden hoitopolku on tarkastelu perusteellisesti ja diabeteksen hoitoketjun tarkastelu on aloitettu. Yhteisten laitteiden käyttöön (rasituskoet, spirometria) luodaan pelisääntöjä.

Tietosuoja- ja tietoturvariskien osalta tulee varmistaa, että riskit tunnistetaan ja niihin puututaan.

Potilas- ja työturvallisuus

Henkilöstön terveysperusteiset poissaolot/henkilötyövuosi ovat pysyneet lähes edellisen vuoden tasolla. Suurin poissaolojen syy olivat tuki- ja liikuntaelinsairaudet 34,4 %, osuus on laskenut vuodesta 2017, jolloin se oli 39 %. Toiseksi yleisin poissaolojen syy olivat mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt, joiden osuus oli 19,9 %. Mielenterveysongelmat ovat laskeneet vuodesta 2017, jolloin ne olivat 24 %.

Tietosuoja- ja tietoturvatyö on korostunut myös vuonna 2018. Tietosuojaan liittyviä kokouksia ja koulutuksia on pidetty useita. EU-tietosuoja-asetukseen liittyviä tietosuojatyöpajoja on pidetty yhteensä 14 työpajaa. Lifecare -potilastietojärjestelmän päivittäminen on aiheuttanut edelleen lisätyötä.

Maakuntauudistuksen valmistelutehtävät ja uusi sairaala -hanke ovat työllistäneet osaa henkilöstöstä paljon.

Sisäilmaongelmaiset toimitilat

Tekniset palvelut on laatinut yhteenvedon sisäilmaltaan huonoista kuntayhtymän omista sekä kunnilta ja muilta tahoilta vuokratuista tiloista. Tarkastuslautakunta toteaa, että tiloja on paljon. Yhteenvedon laatiminen oli tärkeää ja se on johtanut osin toimenpiteisiin. Sisäilmaongelmaiset tilat ja väistötilojen käyttö aiheuttavat lisäkustannuksia.

7 Johtopäätökset havainnoista

Tulosalueilla on osallistuttu oman työn ohella uuden sairaalan sekä sote- ja maakuntauudistuksen valmisteluun. Tarkastuslautakunta toteaa, että tulosalueiden henkilöstön työaikaa on käytetty valmisteluun paljon.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä talousarvion valmistelussa realististen mittareiden ja tavoitteiden asettamista sekä toteutusvaiheessa niiden seuranta ja raportointia.

Tarkastuslautakunnan mielestä Kainuun soten yhtymävaltuuston roolia ja työtapoja on edelleen kehitettävä riittävän tiedonsaannin ja vastuunoton parantamiseksi.

Kommentti: Strategiaa päivitetään vuosittain, tavoitteiden toteutumista ja mittareiden toteutumista ja raportoidaan osavuosisiraporteissa 3 kertaa vuodessa.

7.1 Hallinto

Johtamisjärjestelmää on muutettu uuteen sairaalaan soveltuvaksi. Uusi johtamisjärjestelmä ja organisaatio aloittivat osittain vuonna 2018.

Uutena omarahoitteisena hankkeena on aloitettu vauvamyönteisen Kainuun kehittäminen.

Useita hallinnon hankkeita päättyi vuonna 2018, mutta tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että päättyneiden hankkeiden tulosten juurruttamista jatketaan edelleen.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että digitaalisia palveluita kehitetään edelleen käyttäjäturvalliseksi.

7.2 Keskitetyt yhteiset tukipalvelut

Tulosalueella on tapahtunut henkilöstövaihdoksia. Niistä huolimatta tulosalue on toiminut kustannustehokkaasti.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että organisaation henkilötiedot on saatettu EU:n tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisiksi.

Rekrytointiongelmat ovat jatkuneet ja jopa pahentuneet vuonna 2018. Kaikkia avoinna olevia paikkoja ei ole saatu täytettyä. Haasteellisinta rekrytointi on ollut erikoislääkäreiden, sosiaalityöntekijöiden ja psykologien osalta.

Jäsenkunnat irtisanoutuivat tukipalvelujen yhteistyösopimuksesta. Tarkastuslautakunta seuraa tilannetta. Samoin Kajaanin Mamselli –liikelaitos irtisanoi Kajaanin alueen ateria- ja puhtaanapitopalveluja tuottavan yhteistyösopimuksen.

Tarkastuslautakunta on huolissaan tietohallintopalvelukentän pirstaloitumisesta.

Keskitettyjen tukipalvelujen budjetoidut toimintatuotot ylittyivät ja toimintakulut alittuivat.

Kommentti: Kuntien irtauduttua talous- ja henkilöstöhallinnon palveluista osa kunnista on jatkanut tietohallinnon yhteistyötä.

7.3 Perhepalvelut

Perhepalveluiden tulosalueen organisaatio koostuu monen eri lainsäädännön palveluista. Suurimpina riskeinä ovat palveluiden tarpeiden vaikea ennakoitavuus ja kelpoisuusehdot täyttävien työntekijöiden saatavuus. Lastensuojelu ja erikoissairaanhoidon ylittivät talousarvion käyttösuunnitelman. Erikoissairaanhoidon hoitotakuu toteutui. Kokonaisuutena perhepalvelujen tulosalueen toiminta toteutui asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Palveluiden järjestämisestä on vaikeuttanut se, ettei ole saatu kelpoisuusehtoja täyttäviä hakijoita kaikkiin avoimiin tehtäviin. Psykologien ja sosiaalityöntekijöiden osalta on tilannetta paikattu ostopalveluin.

Toimeentulotuen käsittelyn osalta palvelutakuu ei täysin toteutunut ja aluehallintovirasto antoi asiasta lausunnon kehottaen jatkossa huolehtimaan siitä, että ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen käsittely toteutuu jatkossa lakisääteisessä määräajassa. Asian korjaamiseksi käynnistettiin asiakastiimipalaverikäytäntö, jotta asiakkaat pääsisivät palvelun piiriin mahdollisimman pian asian tultua vireille.

Sosiaalipäivystystä kehitettiin 1.1.2018 alkaen ympärivuorokautiseksi Salmilan lastensuojeluyksikköön. Tämä on lisännyt sosiaalipäivystykseen tulleita yhteydenottoja huomattavasti.

Sisäilmaongelmat ovat olleet edelleen vaikeuttamassa perhepalveluiden yksiköiden toimintaa, minkä vuoksi toimintoja ja työntekijöitä on siirretty eri tiloihin. Lastensuojelun huostaanottojen määrä kasvoi vuonna 2018 ja se on huolestuttavaa. Perhepalveluiden osalta tulosalueella tulisi siirtää painopistettä korjaavista palveluista ennaltaehkäiseviin palveluihin. Ennaltaehkäisevä toiminta olisi kaikkien osapuolten näkökulmasta edullisinta ja tehokkainta perhepalvelutoimintaa.

Kommentti: Tarkastuslautakunnan arviointihavainnot otetaan huomioon toiminnan kehittämisessä. Sosiaalipäivystys on ollut jo vuosia ympärivuorokautinen. Sosiaalityöntekijän työpanosta ei ole mahdollista hankkia julkisena hankintana nykyainsäädännön ollessa voimassa (mm. julkisen vallan käyttö edellyttää virkasuhdetta). Sosiaalipäivystyksen kehittäminen näkyy kasvavina yhteydenottoina, mikä on hyvä ja tavoiteltava asia.

7.4 Sairaanhoidon palvelut

Leikkaus ja anestesia -vastuualueella ovat ortopedikonsulttien tekemät proteesileikkaukset ja muu ortopedia lisääntynyt. Leikkaus ja anestesia -vastuualueelle on tehty laatukäsikirja vuonna 2018.

Yhden ensihoitajan yksikkö on mahdollistanut vuoden 2018 aikana kiireettömien tehtävien hoidon vapauttaen näin ambulanssiresurssia.

Resurssipula, henkilöstövaje ja osaamisen puute aiheuttivat sen, että valvontahoitopaikkojen lisääminen ei toteutunut suunnitellusti tehohoidossa ja tehotarkkailussa. Äkillisiin pitkiin sairauslomiin ei ole saatu sijaisia, mikä on kuormittanut henkilökuntaa aiheuttaen lisä- ja ylitöitä.

Patologian tuloksikkoon on keväällä 2018 valmistunut laadunhallintajärjestelmän mukainen laatukäsikirja.

Sihteeripalveluissa edelliseen vuoteen verrattuna sairauspoissaolot ovat vähentyneet. Henkilöstön alimitoitus on ollut jatkuvaa, joka ei ole suotavaa.

Kainuun soten välinehuolto voitti vuonna 2018 valtakunnallisen Vuoden välinehuoltoteko -palkinnon.

Kommentti: Laatujärjestelmää on päivitetty ja prosesseja uudistettua. Johtamisjärjestelmää on uudistettu v. 2019 alkaen. Leikkaus- ja anestesiatoiminta sekä ensihoito siirtyivät vuoden 2018–2019 vaiheessa uudelle akuuttipalveluiden vastuualueelle.

7.5 Terveysten- ja sairauzehoidon palvelut

Aliisa -kotisairaaloiminta on aloitettu. Asiakkaita tulee koko ajan lisää. Henkilöstön rekrytoinnissa on ollut ongelmia. Suomussalmella siirtyminen kotisairaaloimintaan onnistui hallitusti. Sotkamossa ja Kuhmossa tilannetta on vaikeuttanut pula sairaanhoitajien sijaisista. Sairaanhoitajia on ollut vaikea saada, siitä johtuen on tullut kuormitusta muille yksiköille. Tarkastuslautakunta näkee kotisairaaloiminnan laajenemisen tarpeellisena kaikkiin Kainuun soten jäsenkuntiin.

Hoitoketjun toimivuutta on tarkasteltava ja kehitettävä nopeasti.

Terveyskeskuslääkäreiden tehtävien keskimääräinen täyttöaste vuoden aikana oli vuonna 2018 koko Kainuun osalta 69,62 % (2017 oli 78,5 %).

Lääkäreiden kiireettömään hoitoon pääsyaika on liian pitkä, Kainuun osalta 24 pv.

Lehtikankaan terveysaseman toiminta on lopetettu sisäilmaongelmien vuoksi vuonna 2018.

Lääkärivaje terveyskeskuksissa estää yhdenvertaisen hoitoon pääsyn ja

ennaltaehkäisevän terveydenhoidon. Lääkärivajeen vaikutuksista ennaltaehkäisevään terveydenhoitoon tulee suorittaa EVA-arviointi.

Kommentti: Kotisairaaloimintaa ei pysty laajentamaan pieniin kuntiin samalla konseptilla kuin se toimii Kajaanissa, Kuhmossa, Sotkamossa ja Suomussalmella toiminnan pienen volyymin vuoksi. Pelkästään kotisairaalaan kohdennettu hoitajaresurssi ei ole kustannustehokasta. Sen sijaan Hyrynsalmelle, Paltamoon ja Ristijärvelle järjestetään kotisairaalatyyppistä hoitoa yhdessä vastaanottojen, ensihoidon ja kotihoidon kanssa.

Terveyskeskusten lääkärivaje ei ole korjautunut. Ostopalveluakaan ei ole saatu. Etävastaanottojen mahdollisuutta selvitetään. EVA-arviointi on kesken.

7.6 Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluiden toiminta on ollut tavoitteiden mukaista. Kotihoitopainotteisuus on ensisijaista. Vanhuspalveluissa säännöllisessä kotihoidossa on n. 20,4 % yli 75-vuotiaista. Kotihoitoon tuli 10 uutta vakanssia ja 13 määräaikaista lähihoitajaa vakinaistettiin.

Työvoiman saatavuus heikentyi. Alalla ilman tutkintoa työskenteli sijaisia. Resurssipooli aloitti toimintansa Kajaanin kotihoidossa 21.1.2018. Resurssipooliin siirtyi varahenkilöstöstä 14 vakanssia ja lisäksi oli täyttölupa kahdeksalle määräaikaiselle, mitkä saatiin täytettyä vasta loppuvuodesta.

Omaishoidon tukea myönnettiin kaikille kriteerit täyttävälle ja kansallinen tavoitetaso suhteessa 75 vuotiaisiin toteutui. Kattavuus oli 8 % 75-vuotiaista. Omaishoitajia oli 884 ja sijaisomaishoitajia 174. Ikäihmisten perhehoitoa toteutti Kainuussa viisi perhehoitajaa ja perhehoidon piirissä oli 16 pitkäaikaista asiakasta.

Ympäri vuorokautisia hoivapalvelun yksiköitä on Kainuussa 14 ja hoivaa sai 8,2 % yli 75 vuotiaista, josta tehostettuna palveluasumisena 7,8 %. Tehostetussa palveluasumisessa yksityisissä paikoissa oli vuoden lopussa kuntayhtymän sijoittamia asiakkaita 323, joista 122 palveluseteli asiakasta.

Asiakasmaksujen alentamisia myönnettiin 178 asiakkaalle, mikä vähensi tulokertymää 240 900 euroa. Tulosalueen vuosikatteen toteuma-% oli 98,9 %.

Yksityisten, luvanvaraisten palveluntuottajien luokse tehtiin sopimuskatselmuskäyntejä ja osalle palveluntuottajista astui voimaan sopimusrikkomus seuraamukset. Kainuussa ei ole tehty yllätyskäyntejä palveluntuottajien luokse. Yllätyskäyntejä tulee tehdä.

Kommentti: Kainuun sotien vanhuspalvelujen tulosalueella on yksityisten sosiaalipalvelujen valvonta keskitetty palveluohjaus ja ostopalvelut -vastuualueelle. Valvontaa toteutetaan suunnitellusti läpi vuoden sekä ennakoivana valvontana (esim. yhteistyötapaamiset ja koulutukset) että jälkikäteisvalvontana (esim. asiakasreklamaatiot).

Sopimuskumppaneiden luokse tehdään vuosittain sopimuskatselmuskäynnit, jossa käydään sopimukseen ja hankittavaan palveluun liittyvät asiat läpi. Sopimuskatselmukset toteutetaan vanhuspalveluissa käytössä olevan asiarungon mukaisesti. Erilaisia asiakohtia käynnillä käsitellään yli sata ja tarkastettavat asiat noudattavat tarjouspyynnön ym. sopimusasiakirjojen sisältöjä.

Yksityisten sosiaalipalvelujen luokse tehdään vuosittain valvontakäynnit, joiden sisältöä ohjaa ohjaus-, neuvonta- ja valvontakäyntiin laadittu asia- / lomakerunko. Lomakkeen sisältö pohjautuu aluehallintovirastoilla käytössä olevaan valvontalomakkeeseen.

Asiakkaiden tai muun tahon yhteydenoton pohjalta pyydetään asiasta palveluntuottajalta annettuun määräaikaan toimitettava kirjallinen selvitys vaadittuine dokumentteineen, tarvittaessa palveluntuottajan luokse tehdään asian tiimoilta erillinen valvontakäynti.

Kaikista sopimuskatselmuskäynneistä sekä erilaisista valvontakäynneistä laaditaan pöytäkirja, jonka kopio toimitetaan aina tiedoksi Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon.

Lain yksityisistä sosiaalipalveluista 922 / 2011 luku 4 valvonta § 17 mukaan tarkastusoikeus on määritelty seuraavasti:

Valvontaviranomainen voi tarkastaa palvelujen tuottajan tässä laissa tarkoitetun toiminnan sekä toiminnan järjestämisessä käytettävät toimintayksiköt ja toimitilat silloin, kun tarkastuksen tekemiseen on perusteltu syy.

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto voi perustellusta syystä määrätä aluehallintoviraston tekemään tarkastuksen. Lupaviranomainen voi lisäksi pyytää kunnan toimielintä perustellusta syystä tarkastamaan toimintayksikön.

Tarkastuksen toteuttaminen 18 §

Tarkastus voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta. Tarkastaja on päästettävä kaikkiin toimintayksikön tiloihin. Pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävät tilat voidaan kuitenkin tarkastaa ainoastaan, jos tarkastaminen on välttämätöntä asiakkaan aseman ja asianmukaisten palvelujen turvaamiseksi. Tarkastuksesta on pidettävä pöytäkirjaa.

Tarkastajalle on salassapitosäännösten estämättä esitettävä kaikki hänen pyytämänsä asiakirjat, jotka ovat välttämättömiä tarkastuksen toimittamiseksi. Lisäksi tarkastajalle on annettava maksutta hänen pyytämänsä jäljennökset tarkastuksen toimittamiseksi välttämättömistä asiakirjoista.

Tarkastajalla on oikeus ottaa valokuvia tarkastuksen aikana. Tarkastajan apuna voi olla tarkastuksen toteuttamiseksi tarpeellisia asiantuntijoita.

Laki yksityisten palvelujen valvonnasta 603 / 1996 luku 3 § 12 määrittelee tarkastusoikeuden siten,

että valvontaviranomaisella on oikeus päästä palvelutoiminnan järjestämisessä käytettävään toimintayksikköön ja suorittaa siinä tarkastuksia.

Lääninhallitus voi pyytää kunnan sosiaalihuollosta vastaavaa toimielintä tarkastamaan toimintayksikön. Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista asianomaiselle lääninhallitukselle

Hallintolaki 2003 / 434 luku 6 § 39 määrittelee tarkastuksen siten että,

Viranomaisen on ilmoitettava toimivaltaansa kuuluvan tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, jota asia välittömästi koskee, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista. Edellä tarkoitettulla asianosaisella on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista. Tarkastuksen kuluessa asianosaiselle on, mikäli mahdollista, kerrottava tarkastuksen tavoitteista, sen suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä. Tarkastus on suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa.

Tarkastajan on viipymättä laadittava tarkastuksesta kirjallinen tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus on annettava tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

Yhteenveto

Vanhuspalvelujen tulosalueen toimesta ei ole nähty systemaattisen valvonnan lisäksi, tarpeelliseksi tehdä ennalta ilmoittamattomia käyntejä (ns. yllätyskäynti) palveluntuottajien luokse, vaan käynnistä on ilmoitettu vähintään muutama tunti aikaisemmin tai käynti on toteutettu seuraavana päivänä.

Yksityistä sosiaalipalvelua koskeva lainsäädäntö edellyttää, että ennalta ilmoittamattomia käyntejä tehdään aina perustellusta syystä.

Tulosalueella ei nähdä tarpeelliseksi tehdä erikseen erityisesti ennakoon ilmoittamattomia käyntejä koskevaa toimintalinjausta, vaan valvontaa toteutetaan edellä kuvatun mukaisesti lain vaatimusten pohjalta.

Ennakoon ilmoittamattomat käynnit toteutetaan aluehallintoviraston pyynnöstä.

Kainuun sote hankkii yksityisiä sosiaalipalveluja vanhuspalvelujen tulosalueen lisäksi myös muilla tulosalueilla, joten valvontakäynti käytännöt tulee siten olla yhtenäiset koko soten alueella.

7.7 Ympäristöterveydenhuolto

Suunnitelmallisen valvonnan riskienarviointia on jatkettu. Häiriötilannesuunnitelmaa ja laatukäsikirjaa on päivitetty. Valtakunnallisen tietojärjestelmän (VATI) kehittämiseen ja pilotointiin on osallistuttu. Eläinlääkintähuollossa on aiempia vuosia vaikeampaa rekrytoida sijaisia. Erityisesti lyhyisiin poissaoloihin ei ole saatu sijaisia.

Valvontasuunnitelman toteuma omaan suunnitelmaan nähden oli 75 % ja valtakunnalliseen suunnitelmaan nähden 29 %. Kehityskeskustelujen toteutumisprosentti oli 83 %.

Kommentti: Suunnitelmallinen valvonta on n. kolmasosa koko ympäristöterveydenhuollon valvonnasta. Valtakunnallinen tavoite liian suuri resursseihin nähden ja tämän vuoksi asetetaan myös tavoite, jossa huomioidaan riskinarvioinnin lisäksi resurssit. Tavoitteeseen ei ole päästy muun valvontatyön määrän ja henkilöiden poissaolojen vuoksi (mm. eläkkeelle jäänti sekä vuorotteluvapaa). Em. henkilöiden poissaolot ovat vaikuttaneet kehityskeskustelujen toteumaan.

7.8 Kainuun Työterveys –liikelaitos

Talousarviossa asetettua tulostavoitetta, 159 897 euroa, ei aivan saavutettu, ylijäämää kertyi kuitenkin 103 629,86 euroa.

Etävastaanotto otettiin käyttöön työterveyspsykologeilla ja –fysioterapeuteilla. Työterveyslääkäreiden saatavuus on ollut heikkoa. Etälääkärivastaanottoa pilotoitiin ns. kotisohvavastaanoton nimellä Kajaanin kaupungille loka-marraskuussa. Malli osoittautui hyväksi ja se otetaan pysyväksi toiminnaksi niille työnantajille, jotka haluavat ottaa käyttöön ilta- ja viikonloppuvastaanoton etänä.

Ennalta ehkäisevään työhön panostaminen on tarkastuslautakunnan mielestä hyvä asia. Työterveysneuvottelujen määrä on kasvanut, joten tarkastuslautakunta voi todeta, että yhteistyö on toimivaa osatyökykyisten kanssa. Asiakastyytyväisyyskyselyn tulos työterveyshuollon toimintaan oli 7,3. Hyvä asia on myös asiakasmäärien nousu.

8 Suositukset

8.1 Raportointi

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä ja edellyttää hyvää valmistautumista tarkastuslautakunnan kokouksiin omaa toimintaansa esittelemään pyydetyiltä johtajilta ja muilta esittelijöiltä. Tiedon täytyy olla reaaliaikaista ja totuuteen perustuvaa, koska se vaikuttaa tarkastuslautakunnan työhön.

8.2 Kehitettävää

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä kuntien ja Kainuun soten välistä yhteistyötä, sen takia sitä on kehitettävä jatkuvasti. Tarkastuslautakunnan mielestä tässä ei ole onnistuttu, yhteydenpito ja tehtävien suunnittelu Kainuun soten ja kuntien kesken on ollut riittämätöntä.

Kommentti: Yhteistyötä lisätään kuntien ja soten yhteisillä seminaareilla ja palvelusopimuksilla.

Kehityskeskustelut tulee saada tehtyä kaikkien työntekijöiden kanssa.

Hoitoketjujen toimivuutta on tarkasteltava ja tehtävä nopeita ratkaisuja niiden toiminnan ja tehokkuuden takaamiseksi.

Kommentti: Asiakasprosesseja on uudistettu myös tulosalueet ylittäen.

Rekrytointiin täytyy saada vetovoimaa yhteistyössä kuntien ja Kainuun soten kanssa. Toimintamallia on kehitettävä.

Kommentti: Kainuun sote osallistuu Kainuun yhteiseen Rekrykainuu -hankkeeseen.

Tarkastuslautakunta pitää ehdottoman tärkeänä hyvän ilmapiirin luomista johdon, henkilöstön ja asiakkaiden kesken.

EU:n tietosuojasetus tuli voimaan 25.5.2018. Tietoturvaan liittyvät ohjeistukset on päivitetty asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunta esittää yhtymävaltuustolle, että se päättää pyytää yhtymähallitukselta selvitykset havaittujen puutteiden korjaamisesta sekä tarkastuslautakunnan esittämiin kehittämissuosituksiin yhtymävaltuuston vuoden 2019 joulukuun kokoukseen mennessä.

Kiitokset

Kiitämme kaikkia yhtymähallituksen, tulosalueiden, vastuualueiden ja tulosityksiköiden esittelijöitä hyvistä ja ytimekkäistä esityksistä.

Eriyisesti kiitämme sihteeriamme Anne Soikkelia arvokkaasta ja korvaamattomasta uurastuksesta tarkastuslautakunnan eteen.

Suuri kiitos myös Kainuun soten henkilöstölle kaikesta tekemästänne työstä kainuulaisten hyväksi.

Allekirjoitukset

Kajaanissa 23. toukokuuta 2019

Timo Meriläinen, puheenjohtaja

Pirjo Kähkönen, varapuheenjohtaja

Evelyn Hynynen, jäsen

Väinö Kemppainen, jäsen

Vesa-Pekka Sarparanta, jäsen

Leena Törrö, jäsen

Antero Kyllönen, varajäsen

Kainuun sote

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä
PL 400
87070 Kainuu
Puh. vaihde 08 61 561
S-posti kirjaamo@kainuu.fi